

STUDIJA S REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA

u sklopu ESF projekta
„Mreža 2050 – Demografija,
od izazova do odgovora“

MREŽA 2050

DEMOGRAFIJA
od izazova do odgovora

Nakladnik:

Svjetski savez mladih Hrvatska,

Vlaška ulica 31, 10000, Zagreb, Hrvatska

<https://www.wya.net/get-involved/chapters-committees/wya-croatia/>

<https://www.facebook.com/WorldYouthAllianceHrvatska/>

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Sadržaj materijala isključiva je odgovornost Svjetskog saveza mladih Hrvatska.

STUDIJA S REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA

u sklopu ESF projekta
„Mreža 2050 – Demografija, od izazova do odgovora“

Svjetski savez mladih | Hrvatska

Zagreb, listopad 2023. godine

O PROJEKTU „MREŽA 2050 - OD IZAZOVA, DO ODGOVORA“

Projekt „**Mreža 2050 – Demografija, od izazova do odgovora**“ je sufinanciran sredstvima Europskog socijalnog fonda (85,0 %) i državnog proračuna (15,0 %). Ukupna vrijednost je 459.190,69 EUR (3.459.772,26 HRK). Razdoblje provođenja projekta je od listopada 2020. do listopada 2023. Korisnik projekta je **Svjetski savez mladih Hrvatska** (SSMH).

Glavni cilj projekta bio je razviti suradnju s akterima iz područja civilnog društva, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i predstavnika lokalne samouprave kako bi se kroz dijalog s javnom upravom i na temelju znanstvenih istraživanja kreirale smjernice za razvoj javnih politika iz područja demografije.

Hrvatsku danas obilježava izumiranje, prirodni pad i depopulacija ukupnog stanovništva, intenzivno se iseljava mlado i obrazovano stanovništvo, a već dugi niz desetljeća ukupno stanovništvo prati proces starenja. Prema prognozama Ujedinjenih naroda o kretanju stanovništva u svijetu za 2017. godinu, Hrvatskoj do 2050. godine prijeti pad broja stanovnika za više od 15 posto. Zbog svega toga, pitanje demografske revitalizacije, osobito ruralnih područja, i ostanka mladih u Hrvatskoj postaju najvažnija društvena pitanja.

SSMH je kroz svoje djelovanje u području politika za mlade prepoznao iseljavanje kao jedan od najvećih problema mladih, ali i cijele Hrvatske. Nezaposlenost, neriješeno stambeno pitanje, nepovoljni uvjeti rada samo su neki od glavnih razloga iseljavanja. Odluku o iseljavanju mladih dodatno potiče negativno društveno-političko okruženje, kao i prevladavajuće mišljenje u javnom diskursu da u Hrvatskoj nema perspektive. SSMH takvo mišljenje odlučno mijenja i nastaviti će mijenjati.

SSMH je u svojem dosadašnjem radu kroz javnu raspravu i dijalog s donositeljima odluka sustavno djelovao na području demografije i ostanka mladih u Hrvatskoj prepoznao potrebu zajedničkog nastupa s drugim organizacijama civilnog društva i nužnost suradnje s ostalim dionicima u zajednici kako bi se ozbiljno i obuhvatno pristupilo toj temi. Stoga se projekt „Mreža 2050 – Demografija, od izazova do odgovora“ temelji na međusektorskoj suradnji koja je izostala u području bavljenja problematikom učinaka negativnih demografska kretanja na društveni i ekonomski razvoj Hrvatske.

Projekt „Mreža 2050 – Demografija, od izazova do odgovora“ je nastavak uspješnog osluškivanja potreba mladih i aktivnog sudjelovanja SSMH u pronalasku rješenja za probleme iseljavanja mladih u Hrvatskoj. SSMH vjeruje da će ovim projektom doprinijeti stvaranju poticajnog okruženja u kojem će javne politike iz područja demografije imati pozitivan učinak na društveno-ekonomski razvoj Hrvatske.

MREŽA 2050

DEMOGRAFIJA
od izazova do odgovora

Svjetski Savez Mladih | Hrvatska

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

PARTNERI I ČLANOVI TEMATSKE MREŽE

Partneri na projektu su: Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Institut za migracije i narodnosti u Zagrebu, Udruga mladih i diplomiranih studenata Fakulteta ekonomije i turizma “Dr. Mijo Mirković” Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, Centar za karijere mladih Dubrovnik, Klub studenata geografije Zagreb, Udruga mladih i studenata Split Misli, Udruga obitelji s četvero i više djece Cetinskog kraja, Udruga iseljenika, povratnika i useljenika, Mladi Sikirevaca i Jaruga, Općina Antunovac, Sindikat radnika u predškolskom odgoju i obrazovanju Hrvatske,

Trenutni članovi tematske mreže su SSMH, partneri te Udruga Pragma, Kreativna udruga mladih Limes, Udruga mladih Kolektiv i Lokalna akcijska grupa Prigorje Zagorje.

U sklopu projekta „Mreža 2050 – Demografija, od izazova do odgovora“ provedena su istraživanja iz tri područja: iseljavanja mladih iz Hrvatske, migracija i nacionalne sigurnosti te demografskih potencijala hrvatskog iseljeničtva.

Iseljavanja mladih iz Hrvatske

U okviru ovog tematskog područja znanstvenici s Instituta za migracije i narodnosti proveli su kvantitativno i kvalitativno istraživanje.

Kvantitativno istraživanje provedeno je *on-line* anketnim upitnikom u razdoblju od listopada do prosinca 2021. na uzorku od 1037 ispitanika. Ispitanici su ciljano birani u dobroj skupini između 18 i 30 godina (1991.–2003. godišće) i geografski je obuhvaćeno područje čitave Hrvatske. Anketni upitnik sastojao se od 37 pitanja.

Kvalitativno istraživanje na temu iseljavanja mladih provedeno je metodom fokus-grupa tijekom prosinca 2021. Sudionici su bili mladi iz različitih dijelova Hrvatske u dobi od 18 do 29 godina. Predviđeno trajanje fokus-grupa bilo je oko 90 minuta. U jednoj

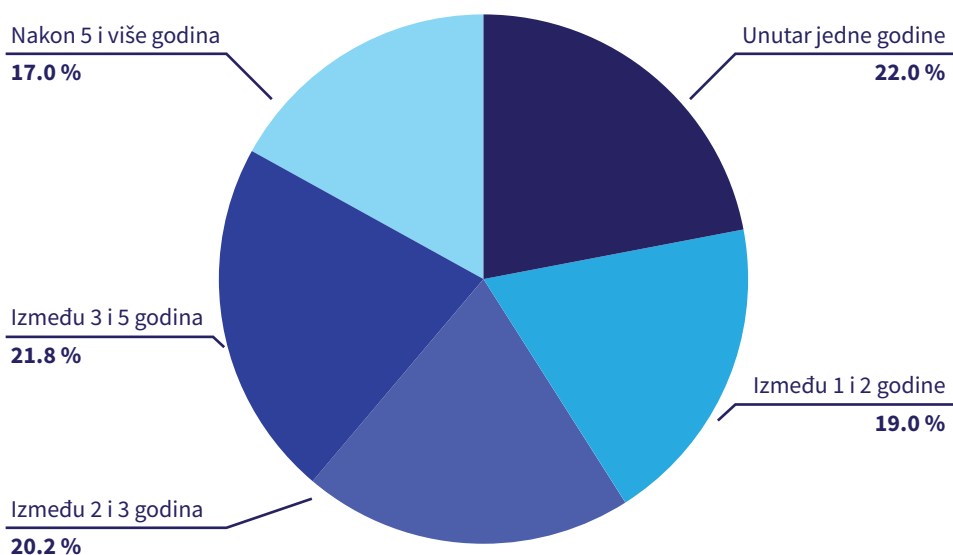
fokus-grupi bilo je između pet i osam sudionika. Ukupno je sudjevalo 38 sudionika iz Splita, Dubrovnika, Sinja, Zagreba, Slavonije i sjeverozapadne Hrvatske. Uvodno su sudionici bili upoznati s temom projekta i svrhom istraživanja, kao i znanstvenicima koji su provodili fokus-grupe. Protokol vođenja fokus-grupa unaprijed je definiran kroz šesnaest pitanja putem kojih su se od ispitanika prikupljali sociodemografski podaci, razlozi eventualnog iseljavanja, stavovi o iseljavanju mladih iz Hrvatske, o iseljavanju poznanika i rodbine i njihovoj kvaliteti života u inozemstvu, o prednostima života u Hrvatskoj i inozemstvu, o željenoj zemlji iseljenja te utjecaju pandemije na iseljenje.

Rezultati istraživanja pokazali su da 43,0 % ponekad razmišlja o odlasku u inozemstvo, njih 17,0 % o tome razmišlja često, 28,0 % nije nikad nije, dok ih 12,0 % stalno o tome razmišlja. Budući da se proces donošenja odluke o migraciji ne temelji samo na razmišljanju o tome, ispitanici su upitani jesu li posljednjih godinu dana aktivno pretraživali mogućnosti vezane uz takvu moguću odluku. Većina ih nije (55,2 %). Njih 28,0 % je to činilo nekoliko puta, 7,0 % često, dok ih 9,8 % to radi stalno. Dakle, tek manji dio ispitanika ozbiljno planira ostvariti svoje namjere o preseljenju.

S jedne strane, kao razloge odlaska iz Hrvatske ističu život u neuređenoj zemlji, nepotizam, i nepovoljne političke prilike. S druge strane, žele preseliti u uređeniju zemlju i društvo u kojem će se njihove sposobnosti i obrazovanje više cijeniti. Odluka o odlasku ili ostanku Prema odgovorima ispitanika iz fokus-grupa, odluka o odlasku ili ostanku ovisi o procjeni razlika u materijalnom standardu i kvaliteti života između Hrvatske i zemlje koja je potencijalno određište emigracije.

Među ispitanicima koji razmišljaju o iseljavanju, 22,0 % isto namjerava unutar jedne godine, 21,8 % u razdoblju od 3 do 5 godina, 20,2 % u razdoblju od 2 do 3 godine, 19,0 % u razdoblju od 1 do 2 godine, dok ih 17,0 % planira iseliti u razdoblju od 5 i više godina.

Ako razmišljate o odlasku u inozemstvo, kada planirate iseliti?

Velika većina ispitanika ima rodbinu (njih 81,9 %) i prijatelje (82,2 %) u inozemstvu.

Kada je riječ o dužini potencijalnog boravka u inozemstvu, 41,9 % ispitanika koji namjeravaju iseliti ne zna koliko dugo planira boraviti u inozemstvu, 18,6 % planira iseliti na nekoliko godina, 14,8 % dok ne ostvari pravo na mirovinu, 14,7 % ih želi iseliti zauvijek, a njih 10,0 % dok ne ostvari svoje kratkoročne ciljeve.

Najveći broj (40,5 %) ispitanika želi se iseliti u zemlje članice Europske unije. Najveći broj potencijalnih iseljenika birajući između zemalja Europske unije preferira iseljavanje u Njemačku (17,2%), Austriju (12,0 %) i Irsku (8,1%). Od zemalja izvan Europske unije najveći broj bi se iselio u Švicarsku (23,4%), Ujedinjeno Kraljevstvo (15,2%) te Norvešku (12,2%).

Migracije i nacionalna sigurnost

U okviru ovog tematskog područja znanstvenici s Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu proveli su kvantitativno istraživanje.

Anketno istraživanje provedeno je pomoću online anketiranja u razdoblju od rujna do prosinca 2021. godine na kvotnom uzorku od 663 ispitanika. U istraživanju se ispitivala percepcija domicilnog stanovništva prema migrantima te suvremenim migracijama i nacionalnoj sigurnosti Hrvatske. Upitnik se sastojao se 53 pitanja koja su bila sadržajno i tematski podijeljena u pet područja: opća obilježja ispitanika, znanje i informiranost o migracijama, stavovi prema migrantima, individualna iskustva i kontakti s migrantima te izazovi nacionalne sigurnosti.

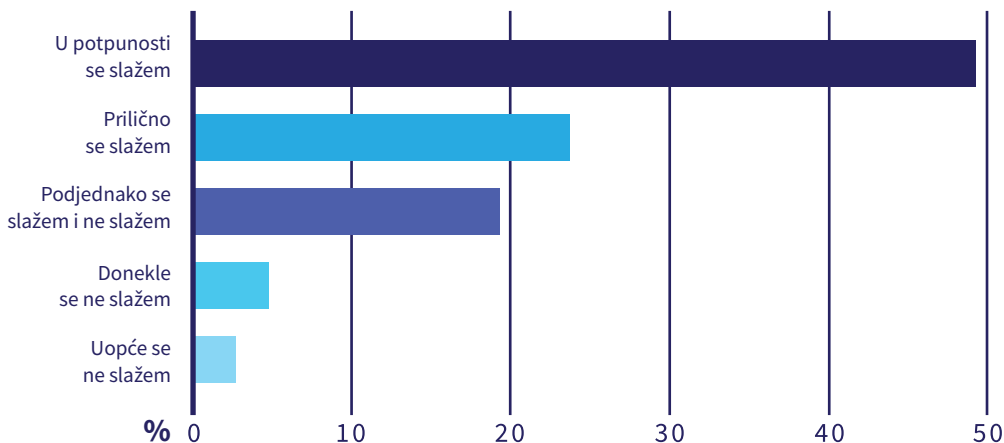
Kod ispitivanja općih znanja o migracijama utvrđeno je kako su ispitanici bolje upoznati s migracijama na hrvatskom prostoru, uz državne granice ili u užim regionalnim okvirima, odnosno da su manje upoznati s globalnim migracijskim kretanjima i migracijskim žarištima.

Ispitanici se u najvećoj mjeri u potpunosti slažu s tvrdnjama da su glavni uzroci velikih migracija ratna razaranja u prostoru iz kojega se iseljava (48,4 %) i vojna djelovanja (36,3%), dok se 38,5 % prilično slaže s tvrdnjom da je to neuređenost prostora iz kojega se iseljava (39,0 %). Međutim, najviše ispitanika (32,0 %) nema jasno definiran stav o razlikovanju velikog migracijskog vala prema Europi 2015. godine u odnosu na standardne ekonomske migracije. Također, trećina ispitanika nema jasno definiran stav o tvrdnji da su velike migracije prema Europi razvojna potreba europskog gospodarstva.

Ispitanici se u najvećoj mjeri (55,8 %) u potpunosti slažu da migracije trebaju biti kontrolirane. Njih 23,1 % se prilično slažu oko toga, dok ih je 15,2 % neodlučno. Preostalih 6,9 % se donekle i uopće ne slažu s tom tvrdnjom. Pored toga, trećina ispitanika se ne slaže s potpunom slobodom migracijskih kretanja, dok su podijeljeni oko potpunog zaustavljanja migracija (podjednako za i protiv).

Povezano s prilagodbom stranaca na život u novim sredinama, najviše ispitanika (56,4 %) se u potpunosti složilo s tvrdnjom da bi migranti trebali uvažavati način života nove sredine, kao i to da bi se u novim sredinama trebali funkcionalno uključiti u novo društvo i zadržati svoje posebnosti bez nametanja (49,3 %). Povezano s tim, 60,0 % ih se uopće ili uglavnom ne slaže s tvrdnjom kako bi migranti trebali razvijati svoj identitet i prenositi identitetske sastavnice domicilnom stanovništvu.

U novim sredinama migranti bi se trebali funkcionalno uključiti u novo društvo i zadržati svoje posebnosti bez nametanja.

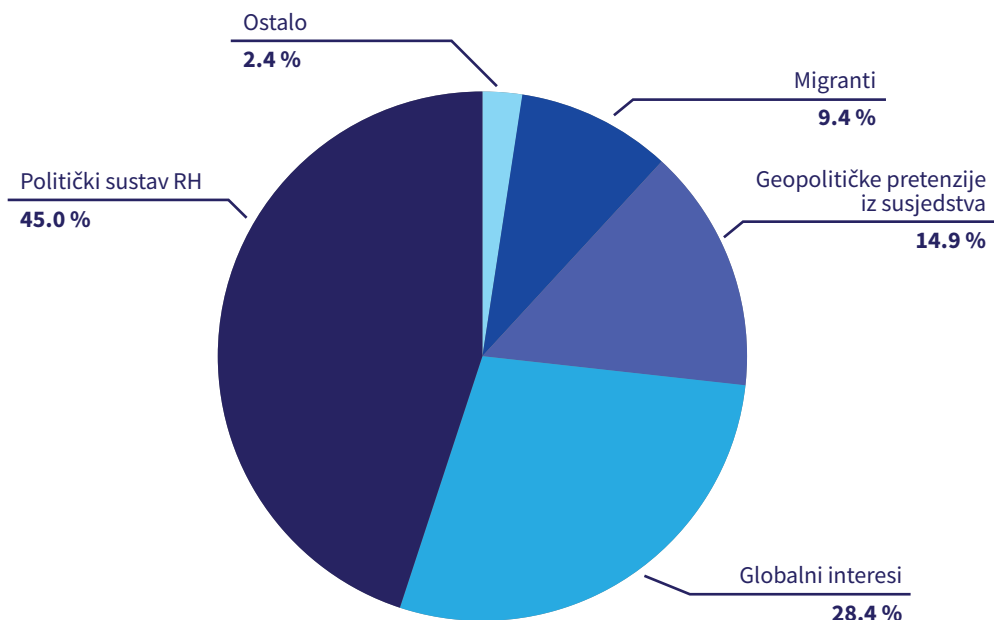

Ispitanici glavnim krivcima za negativne stavove prema migrantima u najvećoj mjeri smatraju političare (58,0 %). Potom slijede novinari (19,0 %), migranti (18,0 %), netko drugi (3,0 %) i stručnjaci (2,0 %). Istodobno su podijeljeni oko efikasnosti sustava nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske tijekom migracijskih valova, odnosno 40,0 % ih je sustav ocijenilo podjednako uspješnim i neuspješnim. Pritom su skloniji ocijeniti sustav neuspješnim nego uspješnim.

Najviše ispitanika nije pokazalo jasan stav o perspektivi depopulacijskih prostora u kontekstu doseljavanja stranih imigranata. Najviše se slažu s tvrdnjom da će prazni prostori Hrvatske poslužiti novom stanovništvu za tranzitni prolazak prema razvijenim europskim zemljama (41,0 % se u potpunosti ili uglavnom slaže s time) ili da će biti prostori useljavanja novoga stanovništva u manjim razmjerima (trećina ispitanika se u potpunosti ili uglavnom slaže s time).

Glede mogućih prijetnji nacionalnoj sigurnosti Republike Hrvatske u budućnosti, većina ispitanika smatra da su hrvatski politički sustav (45,0 %) i globalni interesi (28,4 %) glavni čimbenici prijetnje. Njih 14,9 % smatra da su to geopolitičke pretenzije iz susjedstva, dok ih najmanje smatra da su to migranti (9,4 %) ili neki drugi razlozi (2,4 %).

Što bi moglo najviše ugrožavati političku stabilnost Republike Hrvatske u budućnosti?

Demografski potencijal hrvatskog iseljeništva

U okviru ovog tematskog područja znanstvenici s Instituta za migracije i narodnosti proveli su kvantitativno istraživanje.

Anketno istraživanje provedeno je pomoću *online* anketiranja u razdoblju od srpnja do listopada 2021. godine na uzorku od 497 ispitanika, Hrvata koji trenutno žive u inozemstvu, a većina ih je napustila Hrvatsku između 2016. i 2021. Upitnik se sastojao od 62 pitanja, većinom zatvorenog tipa. Pitanja su bila podijeljena u pet tematskih poglavlja: sociodemografski podaci, migracijski status, socioekonomski status, povratničko-motivacijski status te identitet i sustav vrednota.

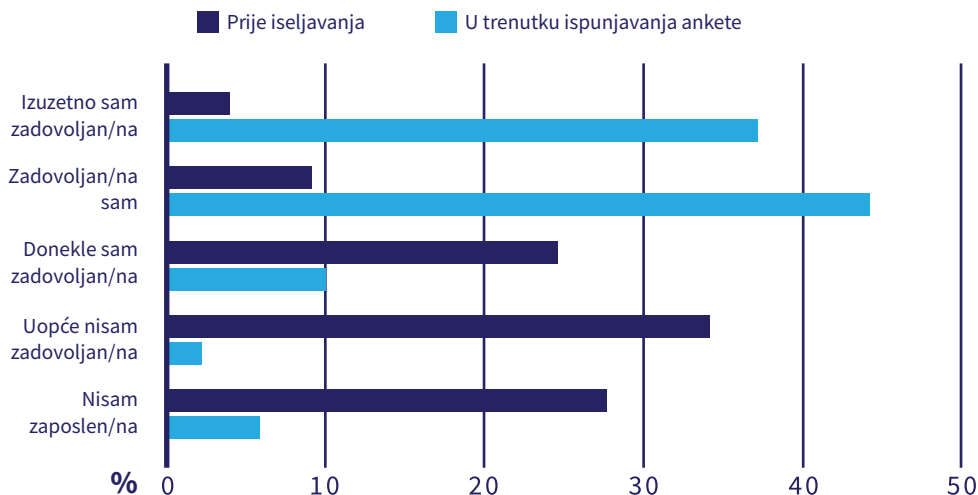
Rezultati su pokazali da je većina ispitanika rođena u Hrvatskoj (78,3 %) i Bosni i Hercegovini (13,1 %), dok najviše ispitanika živi u Njemačkoj (25,5 %), Velikoj Britaniji (9,9 %), Irskoj (8,9 %) i Švedskoj (8,5 %). Kad je u pitanju dob ispitanika, njih 39 % je bilo u dobi između 30 i 39 godina, a 22 % ispitanika u dobi od 18 do 29 godina, što ukazuje da je većina ispitanika koji odlaze u reproduktivnoj dobi. Istraživanje pokazuje i da od starijih osoba koje odlaze, neki ostavljaju svoju djecu u Hrvatskoj (3,6 %) pa bi se daljnjim istraživanjem moglo ispitati razloge takve odluke.

U kontekstu zaposlenja, dobiveni su podaci pokazali da 87,8 % ispitanika radi, a od tog postotka 57,7 % radi u struci za koju su se školovali. Čini se da je mogućnost zaposlenja u struci snažan čimbenik privlačenja koji može biti rezultat makro čimbenika u zemljama za koje sudionici smatraju bolje uređenima. Rezultati su pokazali i

uvjerenje da postoji manje nepotizma i korupcije, što rezultira većim poslovnim mogućnostima u inozemstvu. Ti pokretači na makro razini utječu na percepciju građana o migraciji i čini se da imaju snažan utjecaj na razloge odlaska.

Rezultati pokazuju da je kod 91,0 % ispitanika nakon iseljavanja došlo do povećanja plaće, a samo kod 2,8% njih je došlo do smanjenja iste. Glede zadovoljstva radnim uvjetima prije iseljavanja i u trenutku popunjavanja upitnika, 23,3 % ispitanika njima nije bilo zadovoljno prije iseljavanja. Taj udio se smanjio se svega 2,3 % nakon iseljavanja, dok se udio iznimno zadovoljnih prije iseljavanja (5,8 %) znatno je povećan nakon iseljavanja (46,1 %).

Samoprocjena zadovoljstva dohotkom / prihodima

Najčešći razlozi iseljavanja bili su vezani uz bolji životni standard, mogućnost napredovanja, veću zaradu i lakši pronalazak posla, dok je motivacija vezana uz poduzetničke aktivnosti bila vrlo niska. Uspoređujući razloge odlaska iz Hrvatske na ljestvici od 1 do 5, najviše prosječne vrijednosti za razloge odlaska imali su bolji životni standard (3,9), mogućnost napredovanja (3,9), pronalazak posla (3,7) i bolja zarada (3,7).

Rezultati i perspektive ovoga istraživanja pokazuju područja u kojima su migracije utjecale na živote ispitanika. Najviše je ocijenjeno područje održavanje i razvoj karijere (4,0). Slijede ekonomske navike (3,9), pogled na svijet (3,8), društvene navike (3,7), odnos prema poslu (3,6) i sustav vrijednosti (3,5). Navedeni čimbenici potvrđuju važnost karijere, posla i ekonomske situacije, odnosno utjecaj makro čimbenika na mikro čimbenike na samu odluku o migraciji u inozemstvo.

Na temelju dugogodišnjeg iskustva bavljenja demografskim temama, međusektorskog pristupa i provedenih istraživanja iz područja iseljavanja mladih iz Hrvatske, demografskog potencijala hrvatskog iseljeničtva te migracija i nacionalne sigurnost u sklopu projekta „Mreža 2050 – Demografija, od izazova do odgovora” predložene su smjernice¹ za razvoj javnih politika iz šest područja:

1. Bolje pozicioniranje politike demografskog razvoja unutar institucionalnog ustroja

- donijeti Strategiju demografske revitalizacije Republike Hrvatske, uključiti mlade u radne
- skupine za izradu budućih strategija te održavati godišnje konferencije ili okrugle stolove na kojima bi se raspravljalo o (ne)ostvarenim ciljevima strategije
- aktivirati rad Vijeća za demografsku revitalizaciju, u većoj mjeri uključiti druge aktere te uspostaviti institucionalni okvir, suradnju, komunikaciju i odgovornosti vezano uz politiku demografskog razvoja

1 Smjernice su predstavljene 13. travnja 2023. na okruglom stolu u Hrvatskom saboru koji je organiziran u suradnji s Odborom za obitelj, mlade i sport i Odborom za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

- imenovati potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske koji će koordinirati rad svih državnih tijela relevantnih za demografsku i useljeničku politiku
- osnovati saborski odbor koji se izričito bavi demografskim razvojem Republike Hrvatske te se voditi kriterijem stručnosti te izvrsnosti kod uključivanja članova izvan Hrvatskog sabora
- planirati više od postojećih sredstava za poslove u nadležnosti Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade, kao i za demografske mjere u nadležnosti drugih tijela državne uprave
- planirati nove pozive za projekte iz Fondova EU iz područja demografije

2. Povećanje uključenosti države u brigu i zaštitu (mladih) obitelji

- delimitirati naknade plaće tijekom roditeljskog dopusta
- uvesti izdašni univerzalni doplatak za djecu s godišnjom indeksacijom ili s povećanjem za svaku godinu života djeteta zbog porasta troškova obitelji neovisno o imovinskom statusu i mjestu stanovanja
- definirati ekonomsku cijenu usluga dječjih vrtića na razini države te razviti model financiranja u kojem s trećinom sudjeluju država, JLS i roditelji
- nastaviti poboljšavati položaj roditelja na tržištu rada, s naglaskom na poticanje roditelja djece do 8. godine na korištenje prava na rad na izdvojenom mjestu
- omogućiti roditeljima s 3 i više djece, gdje organizacija rada to dopušta, radno vrijeme u jutarnjim smjenama
- dodatno porezno rasteretiti roditelje s 3 i više djece te s obzirom na mjesto prebivališta
- osigurati podršku države JLS u financiranju statusa roditelja odgojitelja roditeljima s troje ili više djece u područjima u kojima postoje specifična obilježja i potrebe za takvu mjeru te voditi računa da se roditeljima odgajateljima u posljednjoj godini korištenja mjere osigura odgovarajuća edukacija za uspješniji povratak na tržište rada

3. Olakšavanje procesa zapošljavanja i poboljšanje radnog položaja mladih

- nastaviti povećavati udio zaposlenih na neodređeno vrijeme s posebnim naglaskom na mlade osobe
- zadržati pravo poslodavca na oslobođenje od plaćanja doprinosa na osnovicu za mladu osobu
- uvesti 100% umanjenje poreza i prireza svim mladim zaposlenim osobama do navršene 30. godine
- povećati mjesečni paušalni iznos potpore za pripravnštvo s godišnjom indeksacijom
- izdašnije stipendirati učenike deficitarnih obrtnih zanimanja
- omogućiti studentima zapošljavanje u zadnjem semestru na pola ili nepuno radno vrijeme putem vaučera (ili kakvog drugog sredstva) posredstvom kojih će studenti izrađivati praktični diplomski rad kod određenog poslodavca i pritom imati mogućnost sklapanja stalnog radnog odnosa

4. Rješavanje stambenog pitanja mladih i mladih obitelji

- izraditi strategiju stambenog zbrinjavanja s posebnim naglaskom na rješavanjem stambenog pitanja mladih
- razviti modele javnog najma, kako općenito, tako i s mogućnošću otkupa nekretnine, posebice za mlade obitelji
- poticati privatne investicije na gradnju stanova za dugoročni najam
- povećati porezno opterećenje iznajmljivačima apartmana

5. Stvaranje životnih uvjeta i poticajne okoline za povratak iseljenika

- jasno zakonski odrediti definicije iseljenika, povratnika i useljenika te njihova prava i obveze
- institucionalno i organizacijski urediti odnos države prema povratnicima i useljenicima
- uspostaviti jedinstvenu višejezičnu aplikaciju za povratnike i useljenike na kojima će biti dostupne sve potrebne informacije vezane uz povratak i useljavanje u Republiku Hrvatsku
- osloboditi na određeno razdoblje povratnike na plaćanje poreza na prihode od autorskih naknada, mirovine inozemnog podrijetla, dividende itd.
- omogućiti povećanje osobnog odbitka i dodatnih povlastica mladima i mladim obiteljima koje se odluče na povratak u demografski najugroženije dijelove Republike Hrvatske
- uspostaviti poslovni forum visoke razine koji bi uključivao ekonomski najutjecajnije predstavnike Republike Hrvatske i dijasporu putem kojeg bi se savjetovalo potencijalne ulagače o ulaganju u Hrvatsku, informiralo ih se o poreznim olakšicama i drugim beneficijama te pružalo podršku pri pokretanju poslova u domovini

6. Uspostavljanje migracijske politike i poboljšanje sustava praćenja migracija

- izraditi migracijsku politiku Republike Hrvatske s naglaskom na provođenje selektivne imigracijske politike te integracije povratnika i useljenika
- uvesti registar stanovništva
- urediti službenu migracijsku statistiku s naglaskom na povećanje kontrole prijave i odjave prebivališta, kao i na bolje praćenje podataka o stranim radnicima

Pored svega toga, potrebno je:

- izraditi evaluaciju zakonskih i podzakonskih akata kako bi se utvrdila loša i destimulirajuća zakonska rješenja u provođenju demografske revitalizacije te izvršiti njihove izmjene
- modernizirati sustav prikupljanja podataka i praćenja javnih politika iz područja demografije koji će doprinijeti kvaliteti istih
- graditi konsenzus političkih aktera oko ublažavanje depopulacije kako bi se osigurao kontinuitet dobrih javnih politika
- unaprjeđivati kvalitetu života i životni standard kroz stalno poboljšanje poslovne klime za investitore; povećanje minimalne i medijalne plaće; unaprjeđivanje prometne povezanosti urbanih i ruralnih područja; povećanje kvalitete i dostupnosti interneta, osobito u ruralnim područjima te ulaganje u javnozdravstvene kampanje.

Svjetski savez mladih Hrvatska je podružnica međunarodne organizacije *World Youth Alliance*, koja u svijetu okuplja više od milijun članova, a u Hrvatskoj djeluje od 2012. godine i trenutno broji više od 200 aktivnih članova u Zagrebu, Osijeku i Splitu u dobi od 18 do 30 godina, kao i više od dvije tisuće potpisnika Povelje Svjetskog saveza mladih diljem Hrvatske. Kao udruga osnovana je 2013. s ciljem promicanja važnosti uloge mladih u demokratskom društvu, s posebnim naglaskom na promoviranje solidarnosti i dostojanstva ljudske osobe kroz kulturu demokratskog dijaloga i društvene angažiranosti te širenja koncepta održivog razvoja promatranog iz perspektive ljudskih prava.

Posebnost SSMH-a jest što čini zajednicu prijatelja koji se u vlastitom životu trude živjeti iskustvo ljudskog dostojanstva te to iskustvo donijeti društvu kroz aktivnu zauzetost za dobro druge osobe. SSMH svojim brojnim projektima, programima i inicijativama stvara poticajno okruženje za cjeloviti razvoj ljudske osobe i sadržaje koji omogućuju formaciju mladih u intelektualnom, psihološkom, društvenom i duhovnom aspektu te ih osnažuje za preuzimanje odgovornosti za dobro zajednice i izgradnju civilizacije u skladu s temeljnim ljudskim vrijednostima. Svojim djelovanjem utjecali smo na tisuće mladih koji su sudjelovali u aktivnostima koje smo provodili.

Posljednjih osam godina SSMH se kroz brojne projekte aktivno bavi demografskom problematikom i zagovara politike koje odgovaraju na potrebe mladih. Tijekom 2016. proveli smo istraživanje i izradili publikaciju „**Mlade obitelji u Hrvatskoj**“. Iste smo godine organizirali **Predizborno sučeljavanje o mladima i obiteljskoj politici prije parlamentarnih izbora 2016.**, što je prvo takvo sučeljavanje u Hrvatskoj.

„**SUPROTIVA - suradnjom protiv apatije**“ je Erasmus + projekt koji smo proveli tijekom 2017. s ciljem da mladi edukacijom, suradnjom i susretima s donositeljima odluka u obliku sastanaka, konzultacija, tribina, okruglih stolova, rasprava i javnog djelovanja stvore društvenu klimu i prostor u kojem će biti motivirani i ohrabreni donijeti konkretne zaključke i prijedloge javnih politika.

Tijekom 2019. i 2020. proveli smo još jedan „**Erasmus+ projekt KOMPAS - usmjeri budućnost u svojoj zajednici**“ s ciljem podizanja svijesti o mjerama, pravima i poticajima za samozapošljavanje i zapošljavanje mladih, kao i osnaživanja mladih za zagovaranje poboljšanja uvjeta i procesa zapošljavanja u njihovim lokalnim zajednicama te oblikovanje prijedloga smjernica za novu Strategiju o samozapošljavanju i zapošljavanju mladih.

Proveli smo istraživanje „**Motivacija mladih za migracijom i zasnivanjem obitelji**“ s ciljem ispitivanja motivacije mladih za migracijom i zasnivanjem obitelji i sa svrhom podizanja svijesti o demografskim izazovima te dobivanja dubljeg uvida u istraženu problematiku. Istraživanje je provedeno od 23. rujna do 1. prosinca 2021. na prigodnom uzorku od 660 ispitanika od 18 do 30 godina s prebivalištem u Republici Hrvatskoj putem elektroničke pošte i društvenih mreža. Na temelju istraživanja osmislili smo prijedloge mjera javnih politika koje redovito predlažemo u javnim raspravama, uključujući e-savjetovanja zakona i strategija.

Organizirali smo i niz okruglih stolova na temu demografije i mladih. U lipnju 2020. organizirali smo okrugli stol na daljinu pod nazivom „**Što s mladima? – Posljedice COVID-19 na mlade u Hrvatskoj**“ s ciljem poticanjem rasprave mladih i stručnjaka o pitanjima budućnosti mladih u Hrvatskoj i utjecaja COVID-19 krize na mlade. U rujnu 2021. organizirali smo okrugli stol na daljinu pod nazivom „**Ostati u Hrvatskoj i nakon COVID-19 pandemije?**“ s ciljem pokretanja javne rasprave o demografskim izazovima i ostanju mladih u Hrvatskoj i nakon COVID-19 pandemije. Iste godine u sklopu Tjedna SSMH 2021. organizirali smo okrugli stol „**Migracije i europski identitet**“ na kojem se, između ostalog, raspravljalo o pitanju kako Republika Hrvatska treba urediti svoju migracijsku politiku. U srpnju 2022. godine organizirali smo okrugli stol „**Stanovništvo je rješenje ili problem ekonomskog rasta Hrvatske?**“ na kojem se upozorilo na razmjere depopulacije te se raspravljalo o važnosti stanovništva u ekonomskom rastu i ukupnom razvoju naše zemlje, kao i o mogućim rješenjima.

Posljednje tri godine na portalu **mimladi.hr** aktivno pišemo o temama iz demografije, zagovarajući potrebu za javnim politikama s ciljem demografske revitalizacije Hrvatske. Ponosni smo jer su u tom razdoblju članovi SSMH-a objavili više od 30 članaka o demografskoj problematici. Pisanjem članaka želimo demografske teme učiniti zanimljivima široj publici, afirmirati ih među mladima te ih poticati na aktivno promišljanje o izazovima koje donose negativni demografski trendovi.

POPIS ZNANSTVENIH I STRUČNIH RADOVA

Jurčević, K., Luchetti, M. F., Ramljak O. i Ružić, N. (2022). **Obilježja hrvatskog iseljništva u kontekstu povratničkog potencijala.** *Perspektive*, 12 (1-2), 76-89.

Kaselj, M., Škiljan, F i Vukić, A. (2022). **Uzroci iseljavanja mladih iz Hrvatske - demografska struktura, mitovi i namjere.** *Perspektive*, 12 (1-2), 67-75.

Komušanac, M. i Balijsa, M. (2023). **Percepcija višeuvođenosti suvremenih migracija prema Hrvatskoj u kontekstu sigurnosti prostora i stanovništva.** *Kroatologija*, 14 (1), 59-80. <https://doi.org/10.59323/k.14.1.3>

Krašić, W. i Bodor, T. (2023). **Odnos Katoličke crkve u Hrvatskoj prema prisilnim migrantima: stanje i perspektive.** *Kroatologija*, 14 (1), 125-149. <https://doi.org/10.59323/k.14.1.6>

Ružić, N., Jurčević, K., Ramljak O. i Luchetti, M. F. (2023). **Ključni čimbenici iseljavanja iz Hrvatske i ostanka u iseljništvu prema percepciji iseljnika.** *Migracije i etničke teme*, 39, (1) (prihvaćen za objavu)

Vukić, A., Perić Kaselj, M. i Škiljan, F. (2023). **Znanje o društvenom prostoru – motivi i namjere mladih za migriranje unutar Europske unije.** *Sociologija i prostor*, 61 (1 (226)), 223-247. <https://doi.org/10.5673/sip.61.1.10>

**NAŠA
DEMOGRAFSKA
MISIJA
SE NASTAVLJA!**

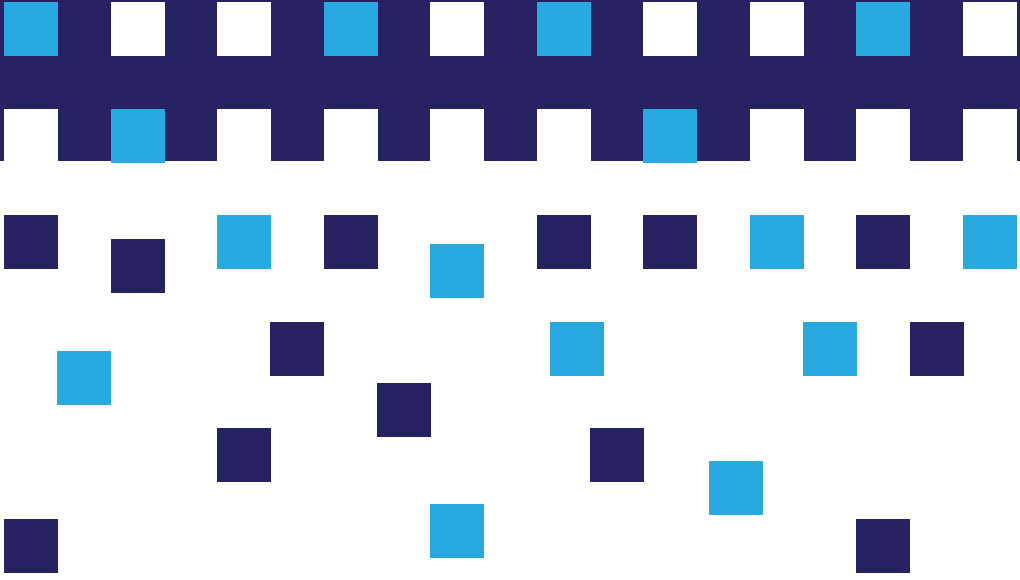

Sadržaj

O PROJEKTU „MREŽA 2050 - OD IZAZOVA, DO ODGOVORA“.....	5
PARTNERI I ČLANOVI TEMATSKE MREŽE	7
ODABRANI REZULTATI ISTRAŽIVANJA	9
SMJERNICE ZA RAZVOJ JAVNIH POLITIKA	19
O SVJETSKOM SAVEZU MLADIH HRVATSKA	27
NAŠA DEMOGRAFSKA MISIJA	29
POPIS ZNANSTVENIH I STRUČNIH RADOVA	32

Svjetski savez mladih | Hrvatska

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Sadržaj materijala isključiva je odgovornost Svjetskog saveza mladih Hrvatska.